

Warszawa, 26 kwietnia 2024 roku

Konsultant Krajowa ds. Neurologii

Prof. Dr. Hab. Agnieszka Słowik

Szanowna Pani Profesor,

Jako eksperci zajmujący się na co dzień leczeniem spastyczności zwracamy się z uprzejmą prośbą o zaopiniowanie naszej prośby o umożliwienie dostępu do ujednoczenia kryteriów kwalifikacji pacjentów do toksyn botulinowych typu A (Botox, Dysport) w ramach programu lekowego B.57 „Leczenie pacjentów ze spastycznością kończyn z użyciem toksyny botulinowej typu A (ICD-10: I61, I63, I69, G35, G80, G82, G83, T90, T91).

Przypominamy, że już w 2018 roku zgodnie z **Rekomendacją interdyscyplinarnej grupy ekspertów w zakresie kompleksowego i długofalowego leczenia spastyczności toksyną botulinową typu A** zalecane jest stosowanie BoNT-A we wszystkich wskazaniach ze względu na podobny patomechanizm.¹

Następnie w 2023 roku zostały opublikowane w Polskim Przeglądzie Neurologicznym **rekomendacje interdyscyplinarnej grupy ekspertów**², które zalecają stosowanie BoNT-A we wskazaniach: stwardnienie rozsiane, pacjenci po urazach mózgu i rdzenia kręgowego, dorośli z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPDz), Dziedziczne paraplegie spastyczne.

Oceniając jedną z toksyn botulinowych typu A (Dysport; Stanowisko Rady Przejrzystości nr 47/2023 z dnia 24 kwietnia 2023 roku) Rada Przejrzystości w swoich uwagach do projektu programu lekowego zgłosiła, że „w wynikach badań naukowych nie ma podstaw, aby ograniczać leczenie spastyczności w określonych lokalizacjach do wybranych preparatów leku.”³

O zasadności objęcia refundacją wszystkich dostępnych leków zawierających substancję czynną toksyna botulinowa typu A w programie lekowym B.57 wypowiedziała się Rada Przejrzystości w Opinii Rady Przejrzystości nr 147/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 roku w sprawie objęcia refundacją leków zawierających substancję czynną toksyna botulinowa typu A w wybranych wskazaniach pozarejestacyjnych.⁴

---

¹ Rekomendacje interdyscyplinarnej grupy ekspertów w zakresie kompleksowego i długofalowego leczenia spastyczności toksyną botulinową typu A. Polski Przegląd Neurologiczny 2018;14(2): 47-59

² Toksyna botulinowa w leczeniu spastyczności o różnej etiologii - rekomendacje interdyscyplinarnej grupy ekspertów. Polski Przegląd Neurologiczny 2023;19(1): 1-23

³ Stanowisko Rady Przejrzystości nr 47/2023 z dnia 24 kwietnia 2023 roku w sprawie oceny leku Dysport (toxinum botulinicum typum A ad iniectabile) w ramach programu lekowego „Leczenie spastyczności kończyny górnej lub dolnej z użyciem toksyny botulinowej typu A (ICD-10 I61, I63, I69, G35, G80, G82, G83, T90, T91)

⁴ Opinia Rady Przejrzystości nr 147/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 roku w sprawie objęcia refundacją leków zawierających substancję czynną toksyna botulinowa typu A w wybranych wskazaniach pozarejestacyjnych

W świetle wprowadzonej w dniu 26 stycznia 2024 roku zmiany w Charakterystyce Produktu Leczniczego Botox polegającej na poszerzeniu zakresu wskazania rejestracyjnego o spastyczność bez względu na etiologię, tym bardziej widzimy zasadność wprowadzenia postulowanej zmiany.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej argumenty wnioskujemy o niezwłoczne wprowadzenie zmiany w zapisie programu lekowego B.57 w kolumnie „Świadczeniobiorcy” w punkcie 1. Kryteria kwalifikacji zastępując zapis:

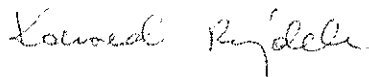
Do leczenia z zastosowaniem toksyny botulinowej Dysport kwalifikuje się pacjentów spełniających łącznie kryteria 1,2,4,7 lub 1,2,5,7 lub 1,3,4,7 lub 1,3,5,7.

Do leczenia z zastosowaniem toksyny botulinowej Botox kwalifikuje się pacjentów spełniających łącznie kryteria 1,2,4,7 lub 1,2,5,6,7.

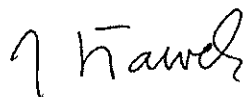
Poprzez

Do leczenia z zastosowaniem toksyny botulinowej Botox i Dysport kwalifikuje się pacjentów spełniających łącznie kryteria 1,2,4,7 lub 1,2,5,7 lub 1,3,4,7 lub 1,3,5,7.

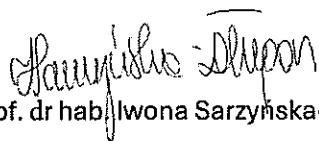
Wprowadzenie postulowanych zmian zapewni indywidualizację terapii pacjentów ze spastycznością bez względu na etiologię, zagwarantuje możliwość kontynuacji terapii spastyczności pacjentom, którzy osiągnęli pełnoletniość wcześniej leczonych w programie B.30 (Leczenie spastyczności w mózgowym porażeniu dziecięcym (ICD-10 G 80), możliwość zastosowania optymalnej dawki toksyny botulinowej typu A dla osiągnięcia celu terapeutycznego. Jednocześnie zwracamy uwagę na zabezpieczenie dostępności do różnych preparatów toksyny botulinowej typu A na poziomie ośrodka klinicznego, co jest ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa.

Prof. dr hab. Konrad Rejdak

Prof. dr hab. Jarosław Stawek

Prof. dr hab. Iwona Sarzyńska-Długosz

Załącznik

Proponowane zmiany zapisów w trybie zmian naniesione na zapisy aktualnego programu lekowego B.57

LECZENIE PACJENTÓW ZE SPASTYCZNOŚCIĄ KOŃCZYN Z UŻYCIEM TOKSYNY BOTULINOWEJ TYPU A (ICD-10: I61, I63, I69, G35, G80, G82, G83, T90, T91)

ZAKRES ŚWIADCZENIA GWARANTOWANEGO		
ŚWIADCZENIOBIORCY	SCHEMAT DAWKOWANIA LEKÓW W PROGRAMIE	BADANIA DIAGNOSTYCZNE WYKONYWANE W RAMACH PROGRAMU
<p>W ramach programu lekowego udostępnia się terapie:</p> <p>1) <i>toxinum botulinum</i>,</p> <p><u>zgodnie ze wskazanymi w opisie programu warunkami i kryteriami.</u></p> <p>1. Kryteria kwalifikacji</p> <p>Do leczenia z zastosowaniem toksyny botulinowej Botox albo Dysport kwalifikuje się pacjentów spełniających łącznie kryteria 1,2,4,7 lub 1,2,5,7 lub 1,3,4,7 lub 1,3,5,7.</p> <p>-</p> <p>Do leczenia z zastosowaniem toksyny botulinowej Xeomin kwalifikuje się pacjentów spełniających łącznie kryteria 1,2,4,7.</p> <p>1) wiek od 18 roku życia;</p> <p>2) pacjenci po przebyłym niedokrwiennym lub krwotocznym udarze mózgu (ICD-10 I61, I63, I69), udokumentowanym wypisem ze szpitala;</p> <p>3) pacjenci:</p> <p>a) po przebyłym urazie OUN (ICD-10 T90, T91) udokumentowanym wypisem ze szpitala;</p>	<p>1. Dawkowanie</p> <p>Sposób podawania oraz ewentualne czasowe wstrzymania leczenia, prowadzone zgodnie z aktualnymi Charakterystykami Produktu Leczniczego (ChPL) lub przyjętą praktyką kliniczną.</p> <p>Maksymalne dawki na sesję:</p> <p>1) Botox: kończyna górna i dolna 600 j. (tylko kończyna górna – 350 j., tylko kończyna dolna – 400 j.);</p> <p>2) Dysport: kończyna górna i dolna 1500 j. (tylko kończyna górna – 1100 j., tylko kończyna dolna – 1500 j.);</p> <p>3) Xeomin: tylko kończyna górna - 500 j.</p> <p>Częstość podawania leku zależy od stanu klinicznego pacjenta – maksymalnie 3 podania preparatu na każdą leczoną kończynę w każdym roku, nie częściej niż co 12 tygodni.</p>	<p>1. Badania przy kwalifikacji</p> <p>1) badanie neurologiczne:</p> <p>a) ocena spastyczności w zmodyfikowanej skali Ashwortha – MAS,</p> <p>b) test oceniający stopień osłabienia siły mięśni kończyny górnej lub dolnej według skali Medical Research Council (MRC) (0–5 w poszczególnych grupach mięśniowych),</p> <p>c) ocena stanu ruchowego z opisową oceną czynności możliwych do wykonania kończyną ze spastycznością;</p> <p>2) u pacjentów przyjmujących leki antykoagulacyjne – acenokumarol lub warfarynę, wykonuje się badanie INR (dopuszczalna wartość INR ≤ 2,5).</p> <p>2. Monitorowanie leczenia</p>

<p>lub</p> <p>b) z udokumentowanym rozpoznaniem stwardnienia rozsianego (ICD-10 G35);</p> <p>lub</p> <p>c) z udokumentowanym rozpoznaniem mózgowego porażenia dziecięcego (ICD-10 G80);</p> <p>lub</p> <p>d) z udokumentowanym rozpoznaniem paraplegii spastycznej (ICD10 G82, G83)</p> <p>4) pacjenci z potwierdzoną spastycznością kończyny górnej / kończyn górnych w stopniu umiarkowanym lub wyższym (wynik w zmodyfikowanej skali Ashwortha – MAS $\geq$ 2) w przynajmniej jednej grupie mięśniowej;</p> <p>5) pacjenci z potwierdzoną spastycznością kończyny dolnej / kończyn dolnych w stopniu umiarkowanym lub wyższym (wynik w zmodyfikowanej skali Ashwortha – MAS $\geq$ 2) w przynajmniej jednej grupie mięśniowej;</p> <p>6) pacjent zdolny do przyjęcia pozycji stojącej;</p> <p>7) brak przeciwwskazań do leczenia wymienionych w Charakterystyce Produktu Leczniczego.</p> <p>W zależności od decyzji lekarza, zaleca się rozpoczęcie indywidualnej kinezyterapii nie później niż 4 tygodnie po podaniu leku.</p> <p>2. Określenie czasu leczenia w programie</p> <p>Leczenie należy kontynuować do momentu podjęcia przez lekarza decyzji o wyłączeniu pacjenta z programu zgodnie z kryteriami wyłączenia.</p> <p>Maksymalnie finansuje się 3 podania preparatu na każdą leczoną kończynę w każdym roku, nie częściej niż co 12 tygodni.</p>	<p>Zalecane podawanie pod kontrolą elektromiografii (EMG), stymulacji elektrycznej mięśnia lub ultrasonografii (USG).</p>	<p>Odpowiedź na leczenie jest weryfikowana podczas wizyt kontrolnych. Dwie pierwsze wizyty monitorujące powinny zostać wykonane 4 – 8 tygodni po podaniu pierwszej i drugiej dawki leku, a kolejne przed podaniem pacjentowi kolejnej dawki leku.</p> <p>Podczas wizyt kontrolnych wykonuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenę odpowiedzi na zastosowane leczenie mierzoną w zmodyfikowanej skali Ashwortha–MAS (poprawa o minimum 1 punkt), która stanowi kryterium podania kolejnych dawek leku; 2) ocenę efektu podania leku według lekarza i według pacjenta przeprowadzaną za pomocą skali CGI–IS (Clinical Global Impression – Improvement Scale); 3) test oceniający stopień osłabienia siły mięśni kończyny górnej lub dolnej według skali Medical Research Council (MRC) (0–5 w poszczególnych grupach mięśniowych); 4) ocenę stanu ruchowego z opisową oceną czynności możliwych do wykonania kończyną ze spastycznością. <p>W dokumentacji medycznej pacjenta zamieszcza się informację o rodzaju i formie prowadzonej u pacjenta rehabilitacji, jeśli dotyczy.</p> <p>3. Monitorowanie programu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gromadzenie w dokumentacji medycznej pacjenta danych dotyczących monitorowania leczenia i każdorazowe ich przedstawianie na żądanie kontrolerów Narodowego Funduszu Zdrowia;
---	---	--

3. Kryteria wyłączenia z programu

- 1) brak odpowiedzi na leczenie w dwóch kolejnych sesjach podania leku
Odpowiedź na leczenie definiowana jest jako spadek napięcia mięśniowego o ≥ 1 punkt w zmodyfikowanej skali Ashworth–MAS względem wartości wyjściowych;
- 2) utrwalony przykurcz kończyny górnej lub dolnej lub zanik mięśni w porażonej kończynie;
- 3) wystąpienie chorób lub stanów, które w opinii lekarza prowadzącego uniemożliwiają dalsze prowadzenie leczenia;
- 4) wystąpienie działań niepożądanych uniemożliwiających kontynuację leczenia zgodnie z decyzją lekarza;
- 5) wystąpienie nadwrażliwości na lek lub substancję pomocniczą uniemożliwiające kontynuację leczenia;
- 6) wystąpienie zagrażającej życiu albo nieakceptowalnej toksyczności pomimo zastosowania adekwatnego postępowania;
- 7) brak współpracy lub nieprzestrzeganie zaleceń lekarskich ze strony świadczeniobiorcy dotyczących okresowych badań kontrolnych oceniających skuteczność i bezpieczeństwo leczenia;
- 8) ciąża lub karmienie piersią.

2) uzupełnienie danych zawartych w elektronicznym systemie monitorowania programów lekowych dostępnym za pomocą aplikacji internetowej udostępnionej przez OW NFZ, w tym również parametrów dotyczących skuteczności leczenia:

- a) zmiana wyniku w zmodyfikowanej skali Ashworth–MAS,
- b) efekt podania leku według lekarza i według pacjenta monitorowany za pomocą skali CGI–IS (Clinical Global Impression – Improvement Scale),
- c) wynik testu oceniającego stopień osłabienia siły mięśni kończyny górnej lub dolnej według skali Medical Research Council (MRC),

z częstotliwością zgodną z opisem programu oraz na zakończenie leczenia;

3) przekazywanie informacji sprawozdawczo-rozliczeniowych do NFZ: informacje przekazuje się do NFZ w formie papierowej lub w formie elektronicznej, zgodnie z wymaganiami opublikowanymi przez NFZ